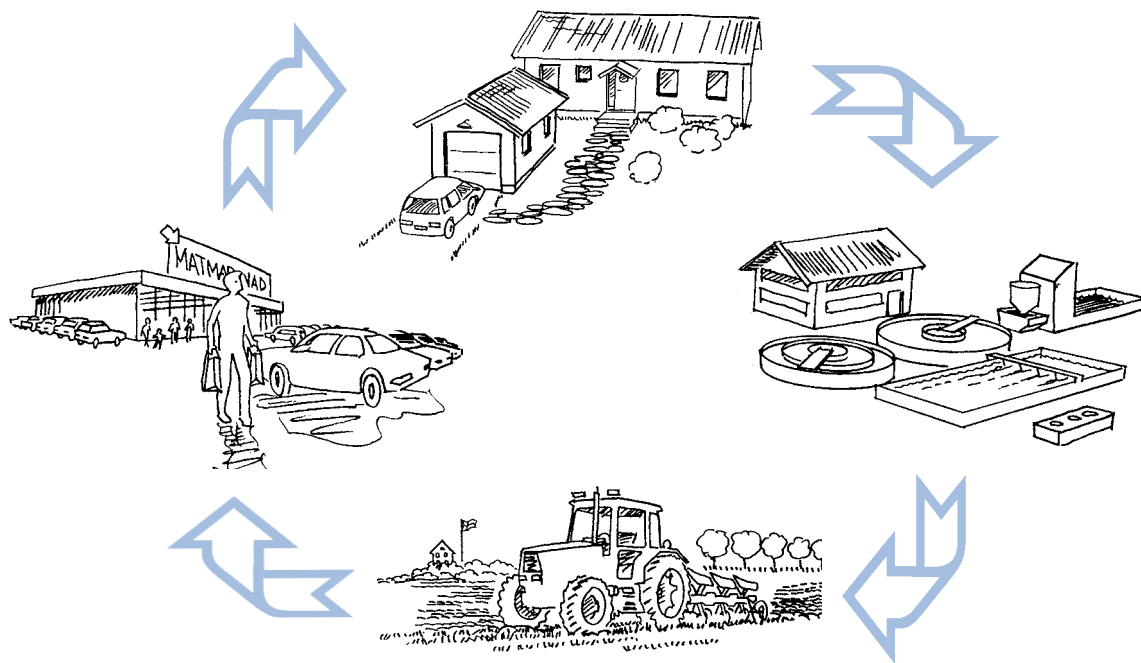

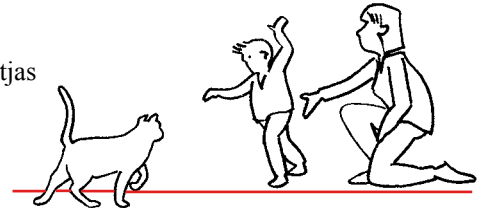
Tips och råd för villa- och fritidshusägare med egna avloppsanläggningar

I Knivsta kommun finns närmare 2 000 avloppsanläggningar, som töms med olika intervaller. Om du vill veta vad som gäller för just din anläggning eller om du vill ändra intervall, går det bra att kontakta renhållningens kundtjänst, telefon 018-34 70 00. Du kan även gå in på www.knivsta.se

Anledningen till olika tömningsintervaller är att fastigheter ofta utnyttjas på ett mycket varierande sätt. Familjen kanske har minskat, avloppsanläggningen kan vara stor och i sådana fall kan det kanske vara motiverat med slamtömning med glesare intervaller.

Har man en stor familj, nyttjar sitt fritidshus mycket eller kanske har en väldigt liten anläggning, kan detta föranleda att man behöver ha två tömningar om året. Anser du att din avloppsanläggning ska tömmas så ofta som hittills skett, kan du naturligtvis fortsätta med det. Att välja glesare tömning innebär inte enbart fördelar. Det finns en viss risk att anläggningen slutar fungera.

Observera att tillståndet för anläggningen bygger på tömning minst en gång per år.

Med hjälp av denna folder hoppas vi kunna ge dig svar på de vanligaste frågorna och ge vår syn på de problem som kan uppstå med olika slamanläggningar.

Vad är vad när det gäller avloppsanläggningar?

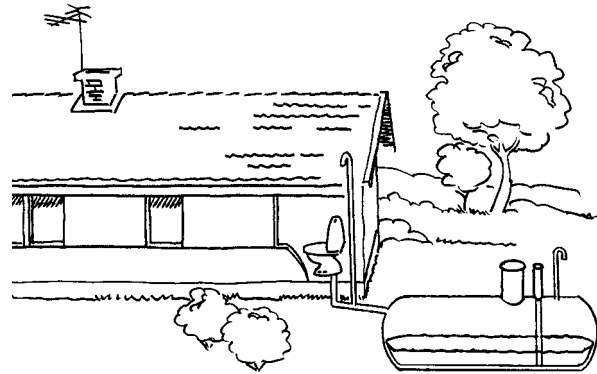
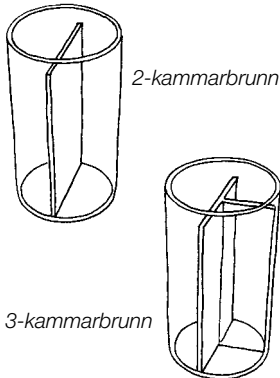
BDT-AVLOPP / BDT-BRUNN

BDT står för **bad, disk och tvätt**. En sådan brunn tar **endast emot husets slaskvatten**. Ett hus som har sluten WC-tank har oftast även en BDT-brunn. BDT-brunnar brukar också finnas vid hus som har mulltoalett.

En BDT-brunn kan vara både en 2-kammarbrunn eller en 3-kammarbrunn och vanligast är att brunnen har ett lock som går att lyfta av, så att man ser ner i brunnen vid tömning. Det finns dock en del brunnar som har en

s k snabbkoppling eller ett rör på ca 10 cm i diameter där slambilens slang släpps ner.

Dessa slamtömningsanordningar är inte riktigt bra då slamtömningspersonalen inte kan se om det blir slam kvar i brunnen.

WC-TANK / SLUTEN TANK

Vattentoaletten kan vara kopplad till **en sluten tank**. Dessa anläggningar kan ha två problem. Spolas för mycket vatten ner i toaletten innebär detta att tömning måste ske ofta, å andra sidan kan för lite vatten innebära att slam torkar fast i tanken. WC-tankar har ofta snabbkopplingar och i dessa fall kan slamtömnings-

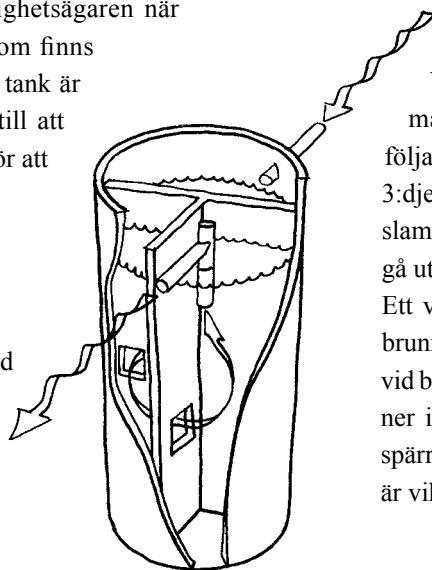
personalen inte se om det sitter slam fasttorkat på väggarna i tanken. En bra tömningsanordning är en lucka som går att ta bort, så man kan slamsuga däri-genom. Detta är även bra för fastighetsägaren när denne ska titta hur mycket slam som finns i tanken. Vid tömning av en sluten tank är det viktigt att fastighetsägaren ser till att eventuella luftventiler är öppnade för att hindra att tanken sugas ihop.

WC-BRUNN

Vattentoaletten kan också vara kopplad till en WC-brunn. Till en

WC-brunn/avskiljare är husets alla avlopp kopplade.

Genom brunnens 3-kammarkonstruktion stannar slammet kvar i brunnen och det slamavskiljda vattnet

leds ut till en infiltrationsanläggning. I den första kam-maren hamnar allt slam när det kommer från huset.

Slammet bildar en tjock ”kaka” som ligger och flyter på vattenytan samt ett slamlager på botten.

Vattnet trycks sedan in i andra kam-maren och dit kan även något slam följa med. När vattnet till sist hamnar i 3:dje kammaren bör det vara så gott som slamfritt, för det är detta vatten som ska gå ut i infiltrationen.

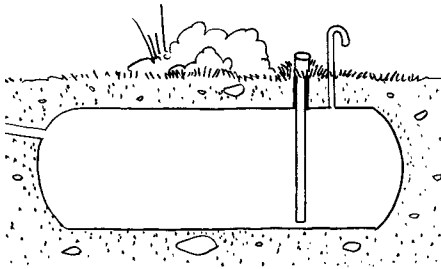
Ett vanligt fel, speciellt i äldre avlopps-brunnar, är att utloppsröret som ska sitta vid brunnens utlopp, har gått av och ramlat ner i brunnen. Detta rör utgör den sista spärren för att hindra slamflykt, varför det är viktigt att röret är på plats.

SNABBKOPPLING

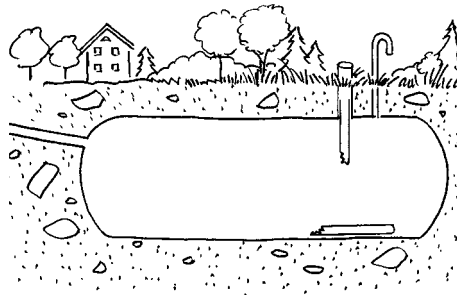
Snabbkoppling är ett sugrör som går ner i WC-tanken. Tyvärr blir dessa sugrör slitna med åren. Ibland kan de lossna från sin fastsättning och börja glappa eller glida vid slamtömning. Det händer även att sugrör går av inne i tanken.

Om sugröret inte når ända ner i botten på tanken får slamtömningspersonalen indikation på att ”nu kommer det inte mer, tanken är tom”. Tyvärr är ju tanken

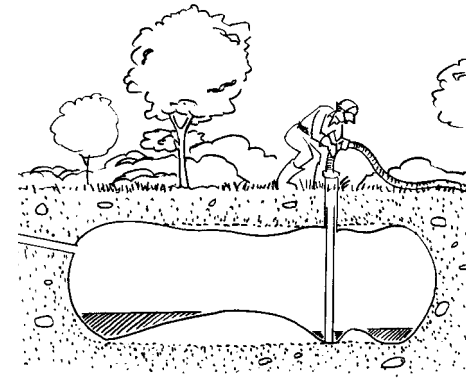
inte tom, men det vet ju inte chauffören eftersom han inte ser ner i tanken. En del WC-tankar är tillverkade av ett mjukt plastmaterial och dessa kan sugas ihop något vid tömning, vilket också indikerar att det inte finns mer att tömma.

Sugrör från WC-tanken.

Sugrör som inte når ner i botten av tanken.

Hopsjunken tank, sugröret slår i botten.

INFILTRATION

Infiltration är en del av avloppsreningsanläggningen.

I marken ligger ett antal infiltrationsrör (rör med små

hål i). Avloppsvattnet från brunnen infiltreras

här i marken. Om slamtömning inte utförs

så ofta som behövs, finns det risk för att

slammet rinner ut i infiltrationen

(s k slamflykt).

De små fördelningshålen i infiltra-

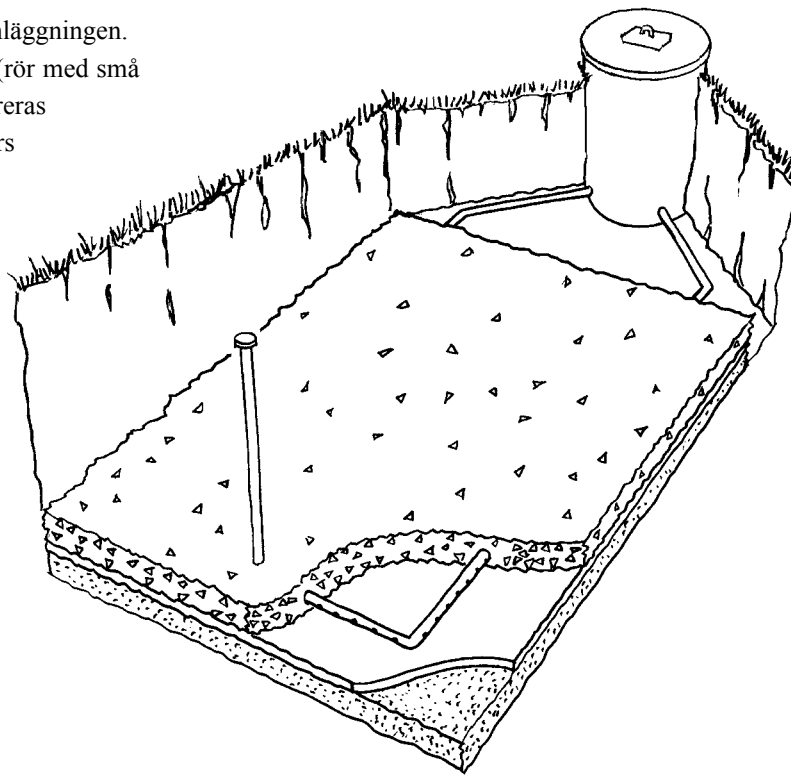
tionsrören täpps då igen och inget

vatten kan rinna ut i marken.

Till slut blir det då översvämning i

brunnen och i värsta fall trycks avlopps-

vatten in i huset.

Tips till dig som väntar besök av slambil

En gång per år sänds ett aviseringsbrev ut. Detta för att du ska kunna vidta de eventuella åtgärder som behövs innan tömningen. Det är då bra om du tittar i slamanläggningen för att se hur det ser ut innan tömning utförts.

- Sätt upp slamskylt vid de anläggningar som ska tömmas om detta inte redan är gjort. Ta inte för givet att chauffören hittar anläggningen bara för att den är tömd tidigare. Det kan vara olika chaufförer från gång till gång.

- Tänk på att slambilen måste kunna komma nära anläggningen. Arbetsmiljöverket har tagit fram nya riktlinjer för tömning av enskilda avlopp som innebär att:

- Anslutning till slutna tank eller slamavskiljare ska vara så nära farbar väg eller slambilens uppställningsplats som möjligt, dock maximalt 10 meter.
- Lock med en egenvikt på mer än 15 kg och som måste lyftas, ska bytas ut mot ett lättare låsbart lock. Undantag gäller för lock som kan skjutas åt sidan och då kan en vikt motsvarande 40 kg accepteras (cementlock med diameter 80 cm).

- Vägen till fastigheten måste vara fri från buskar och träd. Tänk på att slambilen är både högre och bredare än en personbil. Det bör vara en fri höjd på minst 3,7 meter och en bredd av minst 3,5 meter.

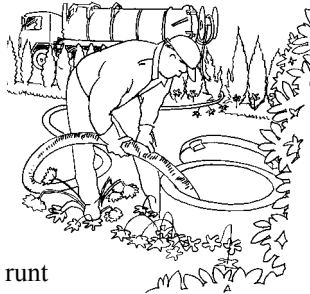
Åtskilliga backspeglar, lyktglas, nivåör och radioantennor har gått sönder pga nedhängade grenar. Utrustning som är nödvändig i chaufförernas arbete.

- Se till att vägen mellan slambilens uppställningsplats och slamanläggningen är framkomlig. Røj bort buskar och högt gräs.

- **Vintertid** – Se till att vägen till fastigheten är plogad, att det är skottat till brunnen och att brunnslöcket ej frusit fast.

- Lossa fastrostade muttrar och lås upp eventuella kättingar över brunnslöcket.

- Undvik att plantera blommor och buskar runt brunnen, då dessa kan bli

förstörda av den ryckande slangen. Växterna kan även skadas av brunnslöcket, då det dras åt sidan.

- Plocka bort eventuella blomkrukor och dylikt som står på brunnslöcket. Locket ska vara frilagt, vilket innebär att inga saker ska stå på locket, men du behöver inte lyfta av det.

Då slamtömningsveckan är passerad i ditt område bör du återigen titta i slamanläggningen. Detta för att försäkra dig om att tömningen är utförd. Om kommunens entreprenör av någon anledning inte kunnat tömma anläggningen (t ex för att de inte hittat brunnen, för att det stått en bil i vägen eller att brunnslöcket varit täckt eller dyl) kommer du att få ett meddelande där du informeras om varför tömning inte kunnat utföras samt att bomkörningsavgift kommer att debiteras.

Hur ser man då att anläggningen är tömd?

WC-BRUNN: Titta om den tjocka slamkakan är borta. Ta en lång pinne, bräda eller dylikt och känn om det finns något slam i botten på 1:a kammaren, där slammet stannar först. Om det inte finns någon slamkaka och inte något bottenslam, så är brunnen tömd. Det är helt normalt att det står vatten i brunnen efter tömning. Detta vatten kommer då från eventuella spolningar i huset, från en läcka mellan brunnsringarna eller ”bak-vatten” från infiltrationen. Det kan även ligga lite tunt slam eller skum på vattenytan och det kommer då från kanterna på brunnen eller från eventuella spolningar som hunnit utföras i toaletten.

BDT-BRUNN: Se rutinerna för WC-brunn.

WC-TANK: Om tanken har en manlucka lyfter man bort luckan och tittar. Om tanken har ett sugrör med snabbkoppling är det lite krångligare. Då måste man ta en tunn käpp, pinne eller dylikt och använda som mätsticka. Stick ner pinnen i tanken och titta sedan på pinnen var vätskenivån i tanken står.

Normalt blir det ca 10 - 15 cm slam kvar i tanken efter tömning på grund av sugrörets normala avstånd från botten och det slam som runnit utefter tankväggarna. Om det är närmare 30 cm vätska kvar i tanken, är det troligtvis något fel.

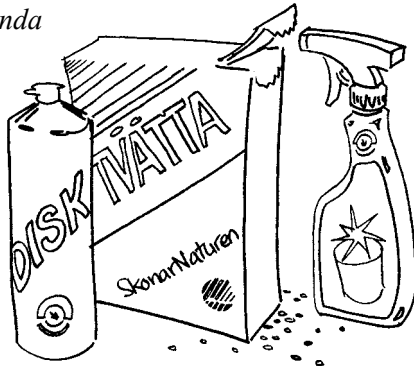
Exempel på fel:

- Sugröret når inte tillräckligt långt ner i tanken eller det kan vara glappt så att det kommer in ”tjyvluft”.
- På en gammal tank kan det finnas tjockt slam kvar sen tidigare år och detta kan släppa och lägga sig på botten av tanken.
Det kan vara läckage så att WC-tanken fylls med vatten från t ex toalettstolen eller från en spricka i tanken eller rören, så att vatten rinner in från marken.
- En eventuell läcka kan man ibland lyssna sig till genom att ta bort manlucka eller locket till sugröret och lyssna om det droppar i tanken.
För att kontrollera om toalettstolen läcker, kan man strö något pulveraktigt på kanterna i toaletten, då ser man om det blir ”rinnmärken”. Man kan också titta efter krusningar i vattenytan eller stänga av vattentillförseln till toalettstolen.

Det finns dock inte något antal tömningar som anses ”normalt”, utan det beror helt på familjesammansättning, permanent- eller fritidsboende, nyttjandegrad m m.

TIPS

Tänk på att använda miljövänliga produkter i hushållet, både för att skona miljön och för att få en bättre process i brunnen.

För mycket toalettpapper kan orsaka stopp i avloppet. Papperet bryts ner långsammare än slammet.

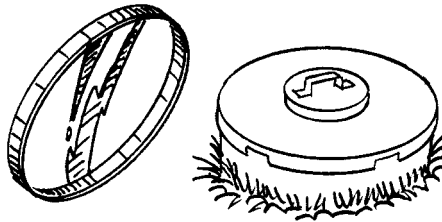
Låt aldrig tvättmaskinen pumpa ur vattnet i toalettstolen om du har en sluten WC-tank.

Se till att inte småbarnen spolar i toaletten i onödan.

Många äldre tankar från 70-talet börjar få en del "ålderskrämpor". Dessa bör kontrolleras och/eller repareras.

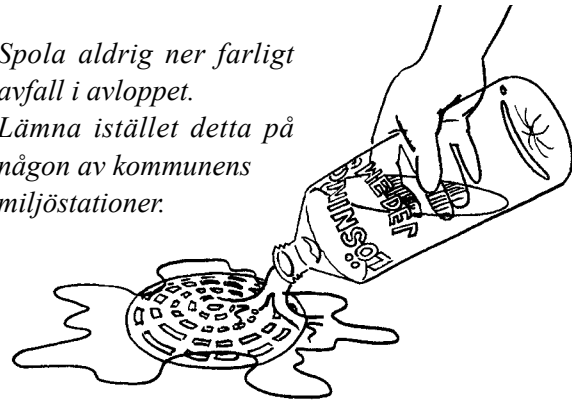
Tänk på att byta ut stora tunga

betonglock till mindre, lättare lock.

Man kan t ex göra ett mindre lock i det stora locket. Detta för att minska personalens belastningskador. De kan få lyfta ca 20 tunga lock på en dag, vilket innebär flera hundra kilo/dag.

Spola aldrig ner farligt avfall i avloppet. Lämna istället detta på någon av kommunens miljöstationer.

Önskas fler häften, t ex till hyresgäster, kontakta Tekniska kontoret. Se adress på sista sida.

Knivsta kommun

Tekniska kontoret

Centralvägen 18, 741 75 Knivsta

Telefon: 018-34 70 00. Fax: 018-38 07 12

E-post: knivsta@knivsta.se